

Eläkebarometri 2018

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: 220401749

Kantar TNS Oy, Miestentie 9 C, 02100 Espoo

Eläkebarometri 2018

Sakari Nurmela
Kantar TNS Oy

1 Johdanto

Seuraavassa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten eläketurvaan ja eläkkeisiin liittämiä käsityksiä.

Erikseen kysyttiin eläketurvan tuntemisesta, sen kiinnostavuudesta ja sitä koskevan tiedon riittävydestä. Asiaan liittyvää informaatiota koskeva tarkastelu täydentyi kysymyksellä eläketurvainformaation hyvistä ka-
navista.

Lisäksi tutkimukseen osallistuneet saivat arvioida, kuinka hyvin he tulevat toimeen omana eläkeaikanaan sekä mitä mieltä he ovat eräistä eläkkeisiin liittyvistä väitteistä.

Eläketurva määriteltiin haastattelun alussa seuraavasti: *”Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, ta-
kuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.”*

Aineisto kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantar TNS Oy:n puhelinomnibustutki-
musta. Haastattelujen kokonaismäärä on 1.004. Tutkimusotos muodostettiin monivaiheisella ositetulla otannalla.

Tutkimusaineisto kerättiin 7. – 18.5.2018. Tutkimusta varten haastateltu joukko edustaa maamme 15 vuotta täyttäneitä väestöstä (15 – 79 -vuotiaat) pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat. Tutkimustulosten virhemar-
ginaali on noin kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kantar TNS Oy on toteuttanut tutkimuksen Eläketurvakeskuksen toimeksiannosta.

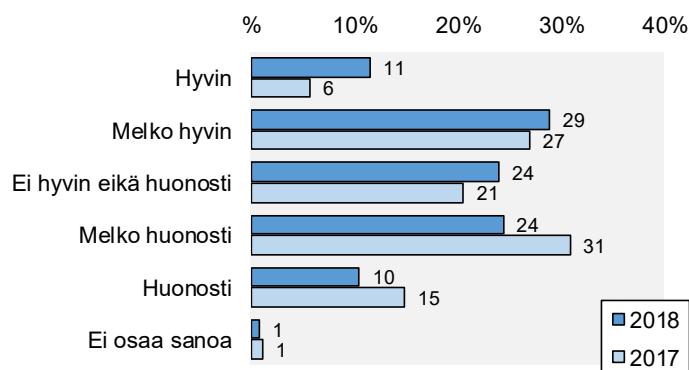
2 Eläketurvaa koskeva informaatio

Melko harvat tuntevat eläketurvaa hyvin – monilla silti riittävästi eläkkeisiin liittyvää tietoutta

Vähemmistö tuntee omasta mielestään eläketurvaa merkittävästi. Vain 11 suomalaista sadasta kokee tie-
tävänsä siihen liittyviä asioita hyvin, runsas neljännes melko hyvin. Näin voikin todeta, että kaksi suoma-
laista viidestä tuntee asiaa kohtalaisen hyvin.

Kaikkiaan 46 prosenttia kertoi päinvastaisesta. Viisitoista prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa huo-
nosti, kaksi kertaa useampi (31 %) melko huonosti. Yksi viidestä ajattelee, ettei omaa siitä enempää hyviä
kuin huonojakaan tietoja.

Eläketurvan tunteminen. Tuntee... (%), n=1004, 1002

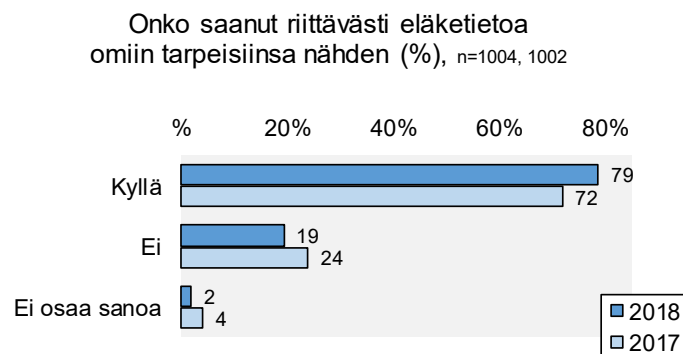

Tilanne vaikuttaa hieman kohentuneen viime vuodesta. Nyt hieman useampi kuin silloin kokee tuntevansa eläketurvaa.

Ikä on merkittävin koettuun tietämykseen vaikuttava tekijä. 65-vuotiaiden ja iäkkäämpien enemmistö (61 %) on asiasta kohtuullisesti perillä, alle 25-vuotiaista vain 17 prosenttia.

Ammattiryhmistä (luonnollisesti) eläkeläiset ovat ne, joihin kuuluvista löytää keskimääräistä enemmän asiaa tuntevia. Myös yrittäjät ja alemmat toimihenkilöt kokevat olevan asiasta keskimääräistä paremmin perillä. Työväestö ja opiskelijat taas ovat esimerkkejä päinvastaisesta.

Lisäksi vaikuttaa siltä, että hyvän koulutuksen kautta syntyvät taloudelliset resurssit indikoivat keskimääräistä laajempaa tietämystä. Silti on todettava, että tietämättömien osuus on melkein missä tahansa väestöryhmässä melko suuri.

Valtaenemmistö kuitenkin uskoo tietävänsä eläkeasioista riittävästi omiin tarpeisiinsa nähden. Näin totesi 79 prosenttia tutkimukseen osallistuneista. Vajaa viidennes (19 %) kokee, ettei tunne näitä asioita tarpeeksi.

Tässäkin tuore tulos vihjaa, että kuluneen vuoden aikana kehitys on ollut lievästi positiivista. Aiempaa hiukan useampi nimittäin kokee saaneensa asiasta riittävästi informaatiota.

Keskimääräistä useampi joukon vanhimpaan ikäryhmään kuuluva (91 %) pitää tietojaan riittävänä. Nuoremmassa ikäryhmässä tällä tavalla ajattelevia on suhteellisesti ottaen vähemmän. Silti nuorimpienkin enemmistö kokee tietävänsä tarpeeksi ainakin tämänhetkisiin tarpeisiinsa nähden.

Eläkeläiset erottuvat tässäkin muusta joukosta. Heillä on omasta mielestään riittävästi eläkkeisiin liittyvää tietoutta. Saman voi todeta yrittäjistä ja ylemmistä toimihenkilöistä.

Jo edellä havaittu ja mainittu koulutukseen ja tulotasoon liittyvä yhteys tiedon tasoon on näkyvä myös tässä. Korkeasti koulutetut ja ylempiin tuloaluokkiin kuuluvat nimittäin totesivat keskimääräistä jonkin verran useammin tietävänsä asiasta tarpeeksi.

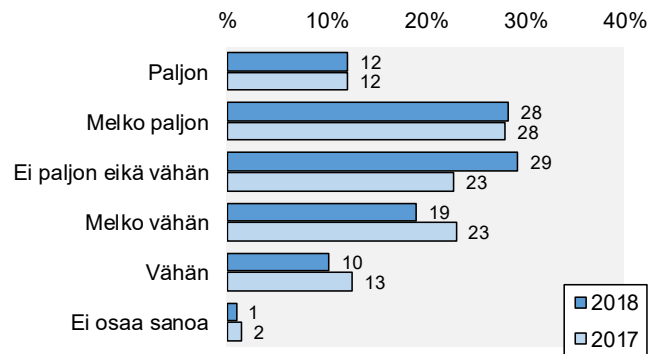
Kaksi suomalaista viidestä kiinnostunut eläketurvasta – ikä, koulutus ja taloudellinen asema vaikuttavat kiinnostukseen

Eläketurva kiinnostaa kahta suomalaista viidestä. Runsas kymmenesosa (12 %) on siitä paljon ja hieman useampi kuin joka neljäs (28 %) jonkin verran kiinnostunut.

Melko vähän se kiinnostaa 19 ja vähän 10 prosenttia. Kaikkiaan 29 prosenttia kertoi, ettei asia kiinnosta sen enempää paljon kuin vähänkään.

Kiinnostuneiden osuus on täsmälleen sama kuin vuosi sitten. Asiasta vain vähän kiinnostuneiden osuus on puolestaan hieman pienentynyt. Tämä johtuu siitä, että neutraalin kannan ottaneita löytyy tällä hetkellä hiukan enemmän kuin vuosi sitten.

Kuinka paljon eläketurva kiinnostaa (%), n=1004, 1002

Aika lailla samat väestöryhmät kuin edellä erottuivat joukosta nytkin. Ikäryhmistä eläketurva herättää eniten kiinnostusta 50–64-vuotiaiden parissa, toiseksi eniten 65-vuotiaissa ja vanhemmissa. Nuorempia ikäluokkia se ei kiinnosta läheskään yhtä paljon.

Tässäkin koulutus ja tulot muodostavat iän lisäksi toisen näkemyksiä jakavan tekijän: mitä enemmän jompaakumpaa, sen todennäköisemmin eläketurva kiinnostaa. Sama pätee toisinkin päin: mitä vähemmän koulutusta tai tuloja, sitä luultavimmin kiinnostus ei ole yhtä suurta.

Yrittäjät, eläkeläiset ja toimihenkilöt ovat asiasta eniten kiinnostuneet ammattiryhmät. Yrittäjien kohdalla puhutaan tässä jopa enemmistöstä.

Henkilökohtainen neuvonta parhaana pidetty tiedonkanava eläketurva-asioissa – sosiaalinen media miellyttää vain harvoja

Henkilökohtaista neuvontaa (kuten työeläkeotetta tai puhelinpalvelua) pidetään parhaana eläketurvaa koskevan tiedon kanavana. Se on erittäin hyvä 24 ja melko hyvä kanava 39 prosentin mielestä.

Eläketurvasta kertovat verkkosivut tai –palvelut ovat toinen enemmistön hyvänä pitämä informaatiokanava. 17 prosentin mielestä se on erittäin hyvä tapa välittää tietoa, 41 prosentin pitäessä sitä melko hyvänä.

Massamedia kuten radio, televisio ja lehdet sekä eläke-esitteet ja erilaiset koulutus- ja neuvontatilaisuudet (esim. työnantajan tai ammattijärjestöjen tilaisuudet/standit messuilla) saivat osapuilleen yhtä monelta myönteistä palautetta.

Vaikka niitä hyvänä pitävien osuus jääkin alle 50 prosentin, niitä hyvänä pitävien osuudet ylittävät sen joukon koon, joka pitää niitä huonoina.

Tämä koskee varsinkin koulutus- ja neuvontatilaisuuksia sekä eläke-esitteitä. Radiota ja televisiota huonona kanavana pitäviä on selvästi enemmän.

Yhteensä 30 prosenttia suhtautuu kriittisesti sähköiseen mediaan eläketurvaa koskevan tiedon välittäjänä. Silti tässäkin suurempi (joskin niukasti) joukko, 32 prosenttia, arveli tiedon välittyvän tätäkin kautta hyvin.

Lehdistöä koskevat arviot ovat hieman positiivisemmat. 35 prosentin mielestä kyseessä on vähintään melko hyvä eläketurvaa koskevan tiedon kanava. 25 prosenttia on asiasta päinvastaista mieltä.

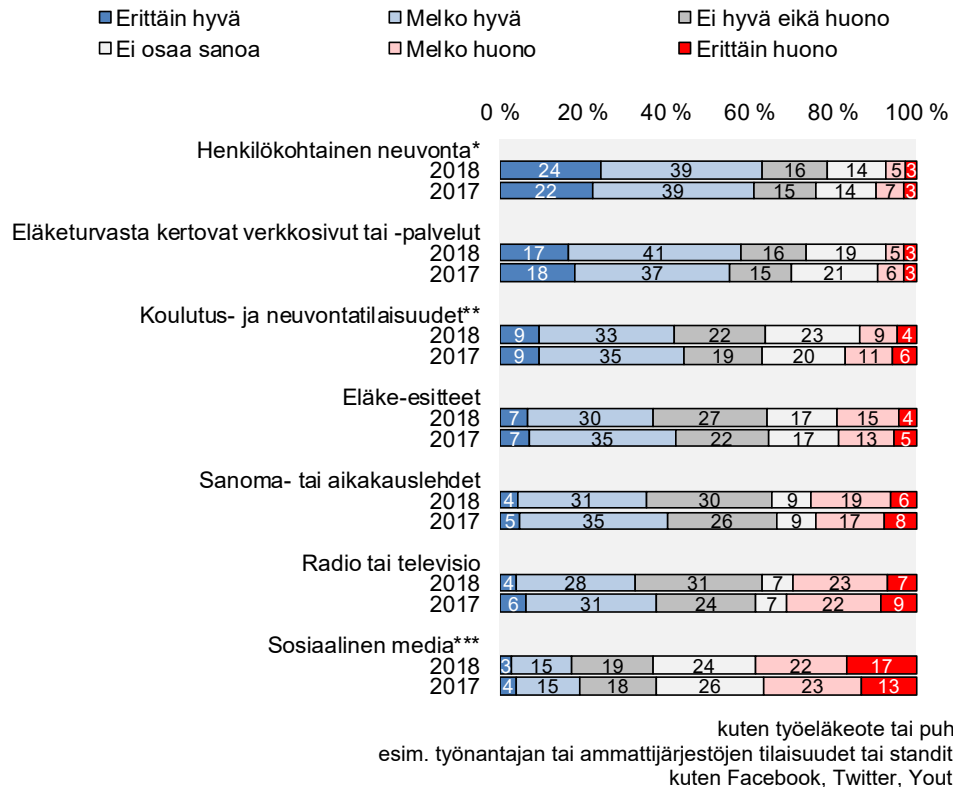
Näin vain sosiaalinen media sai osakseen enemmän kielteistä kuin myönteistä palautetta. Melkein kaksi viidestä (39 %) pitää sitä vähintään melko huonona kanavana. Eri mieltä olevien määrä jää yli puolet pienemmäksi (18 %).

Tuoreet tulokset eroavat vain vähän vuoden takaisista, eikä muutos sinänsä tarjoa mahdollisuutta kovin suoraviivaisten johtopäätösten tekemiselle.

Voi kuitenkin todeta, että henkilökohtainen neuvonta ja eläketurvasta kertovat verkkosivut tai -palvelut otettiin nyt hieman aiempaa positiivisemmin vastaan.

Median yleensä ja eläke-esitteet voi mainita päivänvastaista syystä. Myös koulutus- ja neuvontatilaisuuksia ja sosiaalista mediaa arvioitiin nyt ehkä hieman negatiivisemmin kuin viime vuonna.

Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista (%), n=1004, 1002

Sosiaalinen media on edelleen toissijainen tiedonlähde. Se häviää internetille ja muillekin perinteisille medioille selvästi. Monissa muissa yhteyksissä ja ympäristöissä se on kuitenkin ollut ainoa kanava, jonka merkitys on kasvanut. Eläketurvaa koskeva tiedonjakelu muodostaa poikkeuksen, koska sosiaalisen median rooli siinä on enintään entinen.

Sosiaalinen media on edelleen ensisijaisesti nuorten media. Tämä käy ilmi liitteenä olevasta graafisesta esityksestä. Alle 25-vuotiaista se on mieluinen kanava 36 prosentille, 65 vuotta täyttäneistä selvästi harvemmalle (7 %).

Sosiaalinen media ole nuorimpienkaan eniten suosima kanava. Verkkosivut ja -palvelut, henkilökohtainen neuvonta sekä koulutus- ja neuvontatilaisuudet vetävät nuorten arvostuksessa selvästi vertansa ”somelle”.

Kokonaan toinen – ja tässäkin yhteydessä tutkimatta jäävä – asia on se, mikä merkitys sosiaalisella medialla on saadun informaation prosessoimisessa ja sen aiheuttamien ärsykkeiden muuttumisessa mielipiteiksi.

Muuten eri väestöryhmien suhtautumisesta eri tietokanaviin voi kootusti todeta seuraavan.

Henkilökohtainen neuvonta on keskimääräistä mieluisampi kanava 25–64-vuotiaille (eli muille kuin joukon nuorimmille ja vanhimmille), toimihenkilöväestölle (ylemmille ja alemmille), yrittäjille sekä eniten muodollista koulutusta saaneille.

Verkkosivut ja -palvelut askarruttavat joukon vanhimpia, muille ikäryhmille ne kyllä käyvät. Eläkeläisten lisäksi osalla työväestöstä kynnys niiden hyödyntämiseen on keskimääräistä korkeampi. Hyvin koulutetut

ja eniten ansaitsevien talouksien jäsenet puolestaan suhtautuvat hyvin lämpimästi verkossa oleviin kanaviin.

Mitä nuoremasta henkilöstä on kyse, sitä myönteisemmin hän suhtautuu *koulutus- ja neuvontatilaisuuksiin* tapana välittää eläketurvaa koskevaa informaatiota. Muuten joukosta ei juurikaan löydy keskimääräisestä poikkeavia näkemyksiä, ellei sellaisena pidä eräiden yrittäjien kriittistä suhtautumista.

Median rooli yleensä herättää samankaltaisen reaktion eri-ikäisissä. 25–34-vuotiaiden mielestä sen enempää *televisio ja radio* kuin *sanoma- tai aikakauslehdetkään* eivät ole mitenkään hyvä eläketurvaa koskevan kanavia. Kun siirrytään yli 50-vuotiaisiin, ajatukset muuttuvat jonkin verran perinteiselle medialle suopeammiksi. Kaikista väestöryhmistä löytää sekä perinteistä mediaa suosivia että karsastavia.

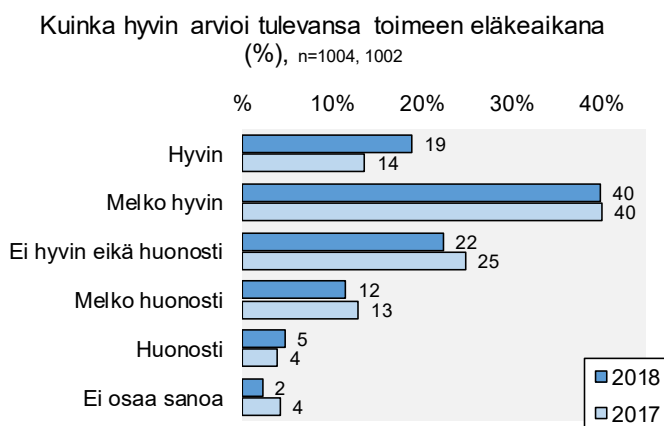
Sosioekonomiset tekijät eivät jaa käsityksiä *eläke-esitteistä*. Kaikista tutkituista väestöryhmistä löytää osapuilleen yhtä paljon niitä hyvänä ja huonona tietokanavana pitäviä.

3 Toimeentuloedellytykset eläkeaikana

Enemmistöllä toiveita kohtalaisesta toimeentulosta eläkeaikana

Enemmistö (59 %) arvioi tulewansa vähintään melko hyvin toimeen eläkkeellä ollessaan. 19 prosenttia uskoo tulewansa toimeen hyvin, 40 prosenttia melko hyvin.

Niitä, joilla on epäilyksiä asiasta, löytää selvästi vähemmän. Vain viisi prosenttia pelkää, että eläkeajan toimeentulo on heikko, 12 prosentin arvellessa tulewansa silloin toimeen melko huonosti. Runsas viidesosa uskoo, ettei tule toimeen sen enempää hyvin kuin huonostikaan.

Tulos on varsin samankaltainen kuin viime vuonna mitattu. Nyt hyvään toimeentuloon uskovia löytyi muutama enemmän kuin silloin. Erot ovat kuitenkin hyvin vähäiset.

Suurituloisimmista talouksista löytää suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyväksi. Silti melkein pä kaikissa tutkituissa väestöryhmissä ajatus kohtuullisesta toimeentulosta on vallitseva. Pienituloisimmistakin selvästi useampi pitää mahdollisuuksiaan hyvinä kuin heikkoina.

Eri ikäryhmistä varsinkin 25–64-vuotiaat eivät näe tulevaisuuttaan yhtä optimistisena kuin muut. 25–34-vuotiaista löytää keskimääräistä enemmän niitä, jotka pitävät eläkeaikojensa toimeentuloa melko huonona.

4 Eläkkeisiin liittyvät mielipiteet

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä tutkittiin kysymyksellä, jossa vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa yhdeksään aihetta sivuavaan väitteeseen.

Suurin yksimielisyys syntyi väitteen ”*työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella*” kanssa. 43 prosenttia oli tämän kanssa täysin ja runsas kolmannes (36 %) jokseenkin samaa mieltä.

Valtaenemmistö uskoo myös, että ”*jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajakin nousee*”. Kolme neljästä arvelee tämän olevan ainakin jossain määrin totta.

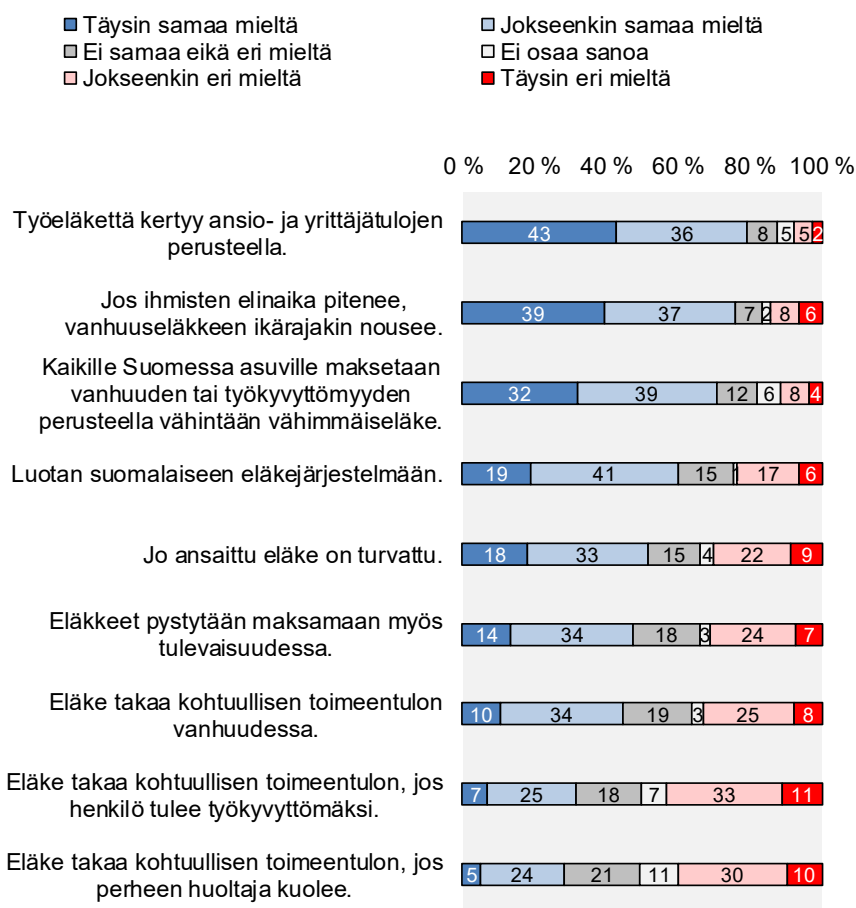
Useampi kuin kaksi suomalaista kolmesta on puolestaan vähintään melko vakuuttunut siitä, että ”*kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke*”.

Jonkin verran epäilyjä kohdistuu eläkkeen riittävyyteen. Mielenpiteet jakaantuvat, kun pohditaan, takaako eläke kohtuullisen toimeentulon ”*vanhuudessa*”, silloin kun *henkilö tulee työkyvyttömäksi*” tai jos ”*perheen huoltaja kuolee*”.

Aivan kaikki eivät välttämättä usko sitäkään, että ”*jo ansaittu eläke on turvattu*” tai että ”*eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa*”.

Silti enemmistö kertoo luottavansa suomalaiseen eläkejärjestelmään. Joka viides (19 %) luottaa siihen täysin, 41 prosentin ollessa jokseenkin sitä mieltä.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1004

Eläkkeitä koskevat käsitykset eivät ole paljon muuttuneet viime vuodesta. Yksittäiset erot ovat vähäisiä, eivätkä tarjoa tilaisuutta suoraviivaisten johtopäätösten tekemiselle.

Tosin hieman harvempi kuin aikaisemmin uskoo eläkkeen takaavan kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa tai jos henkilö tulee työkyvyttömäksi.

Niitäkin, jotka uskovat että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa, on kourallinen vähemmän kuin vielä vuosi sitten.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä: täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuudet (%), n=1004, 1002

Joukon vanhimpien ja nuorimpien luotto maamme eläkejärjestelmään on selvästi vahvempaa kuin keski-ikäisten.

Eläkeikäisistä (65+) useampi kuin neljä viidestä (83 %) sanoo luottavansa siihen. Alle 25-vuotiaista 54 prosenttia tekee samoin. Esim. 25–34-vuotiaista luottoa löytyy 46 prosentilta.

Ammattiryhmistä eläkeläisillä on myönteisin näkemys järjestelmästä. Osa yrittäjistä ja muutama työntekijä erottuvat keskimääräistä kriittisemmän suhtautumisensa vuoksi.

Muihin väittämiin liittyvät väestöryhmäkohtaiset näkemyserot käyvät ilmi liitteessä olevista graafisista esityksistä. Yhteenvedon omaisesti niistä voi kuitenkin mainita seuraavan.

Reaktiot väittämään ”*työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella*” eivät kokonaisuudessaan vaihtelee kovin paljon väestöryhmittäin. Täysin samaa mieltä olevia löytää kuitenkin enemmän iäkkäiden, enemmän koulutettujen ja hyvätuloisten kuin nuorten, vähemmän koulutettujen ja pienempituloisten parista. Ammattiryhmistä etenkin eläkeläiset ja toimihenkilöt olivat samaa mieltä väitetyn kanssa.

Sama koulutusta ja tulotasoa koskeva havainto näkyy silloinkin, kun otetaan kantaa väittämään ”*jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajakin nousee*”. Lisäksi voi panna merkille, että keskimääräistä jonkin verran useampi ylempi toimihenkilö ja yrittäjä on väitetyn kanssa täysin samaa mieltä.

Alemmat toimihenkilöt erottuvat joukosta, koska ovat muita vielä vakuuttuneempia siitä, että ”*kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke*”.

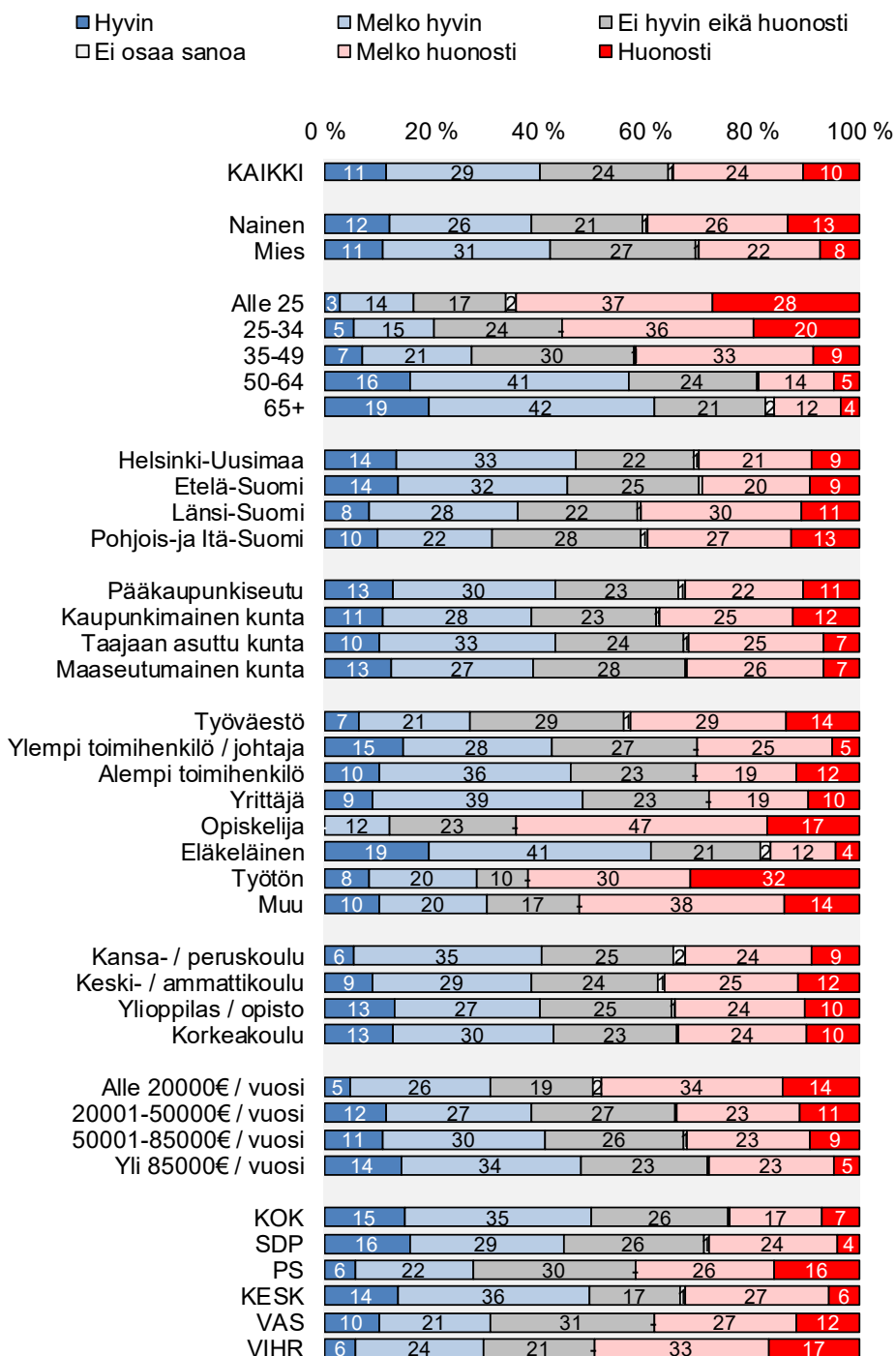
Eläkeläiset erottuvat väitettäessä, että *"jo ansaittu eläke on turvattu"* tai, että *"eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa"*. Joukon vanhimmat (50 vuodesta ylöspäin, mutta varsinkin eläkeikäiset) sekä nuorimmat ovat keskimääräistä selvästi optimistisempia, samoin vähiten koulutetut.

Tiettyä johdonmukaisuutta havaitsee myös silloin, kun pohdinnan kohteena on eläkkeen tarjoama kohtuullinen toimeentulo eri tilanteissa: *"vanhuudessa"*, *"jos henkilö tulee työkyvyttömäksi"* tai *"jos perheen huoltaja kuolee"*.

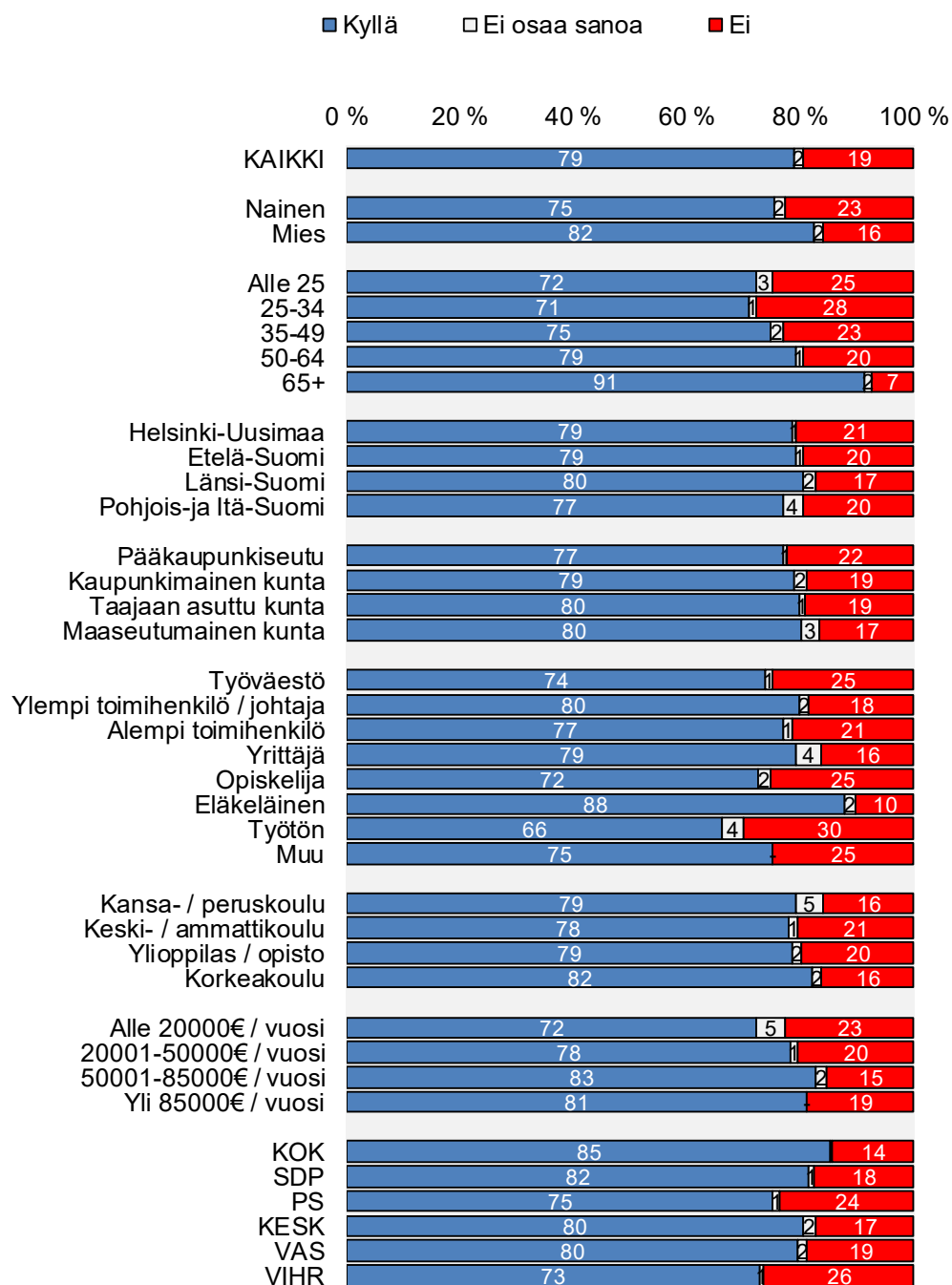
Opiskelijat, nuoret, osin myös joukon vanhimmat, pohjois- ja itäsuomalaiset sekä vähemmän muodollista koulutusta saaneet osoittautuivat tässä suhteessa keskimääräistä jonkin verran optimistisemmiksi.

LIITEKUVAT

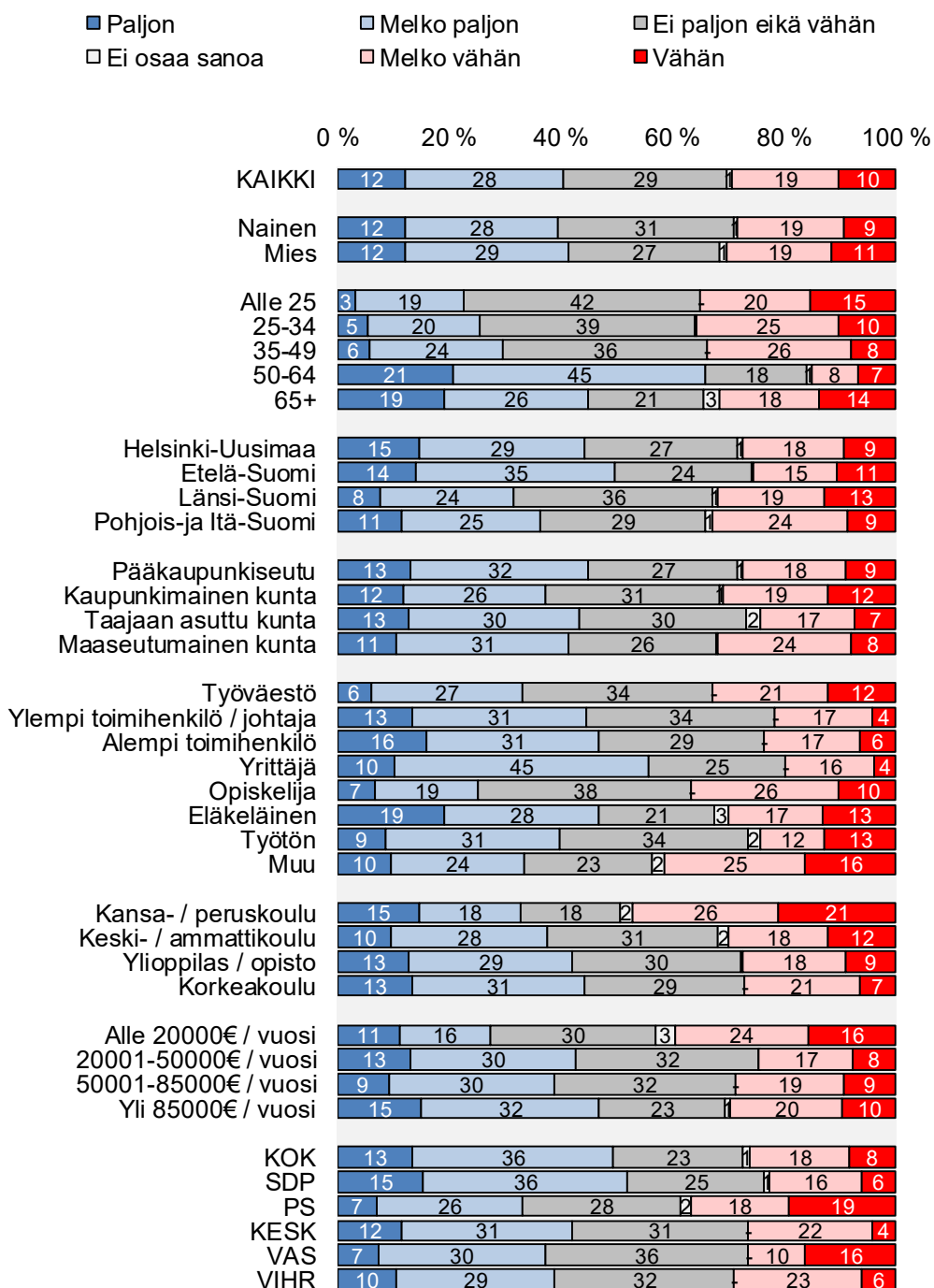
Eläketurvan tunteminen. Tunttee...(%), n=1004

Onko saanut riittävästi eläketietoa omiin tarpeisiinsa nähden
(%), n=1004

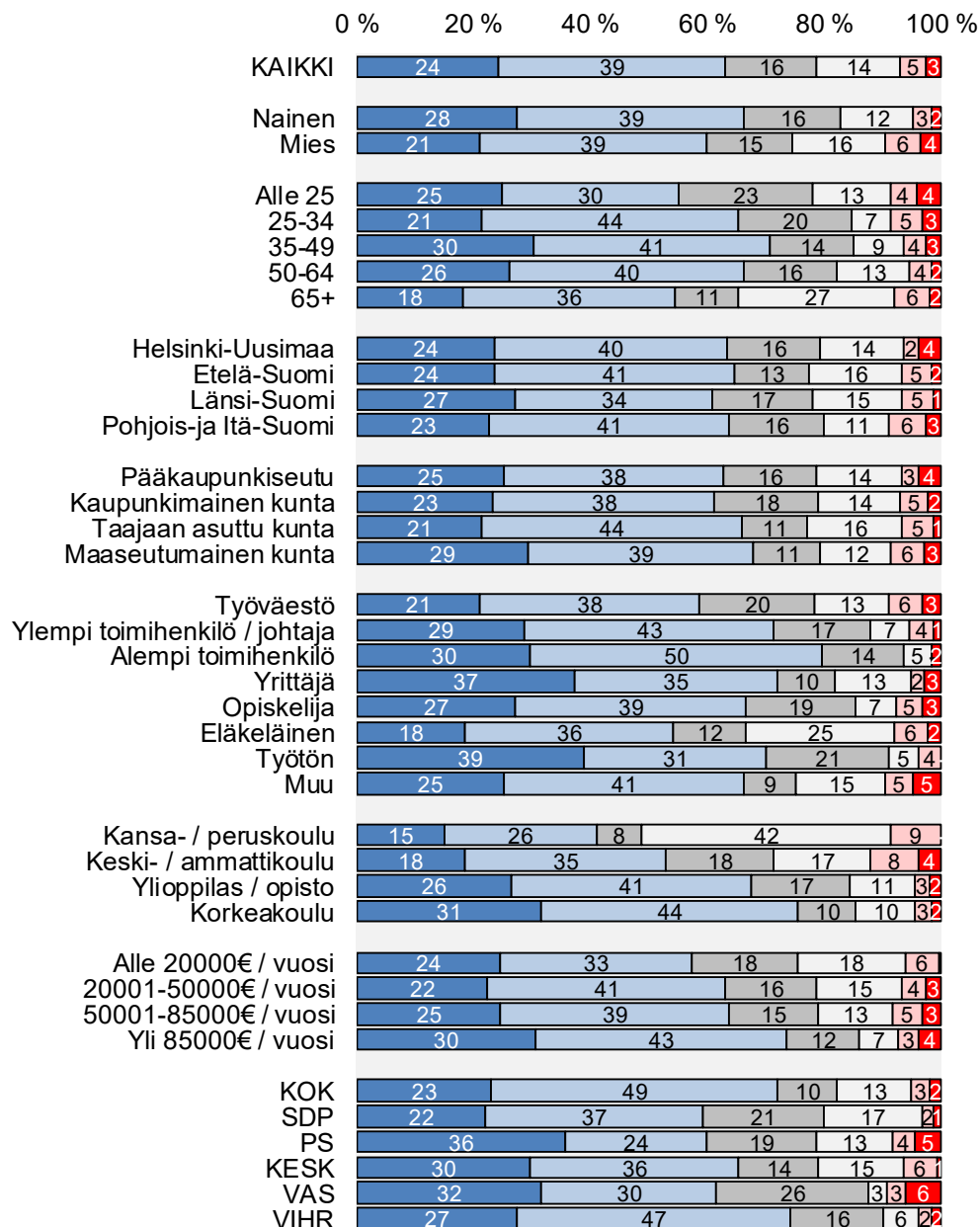

Kuinka paljon eläketurva kiinnostaa (%), n=1004

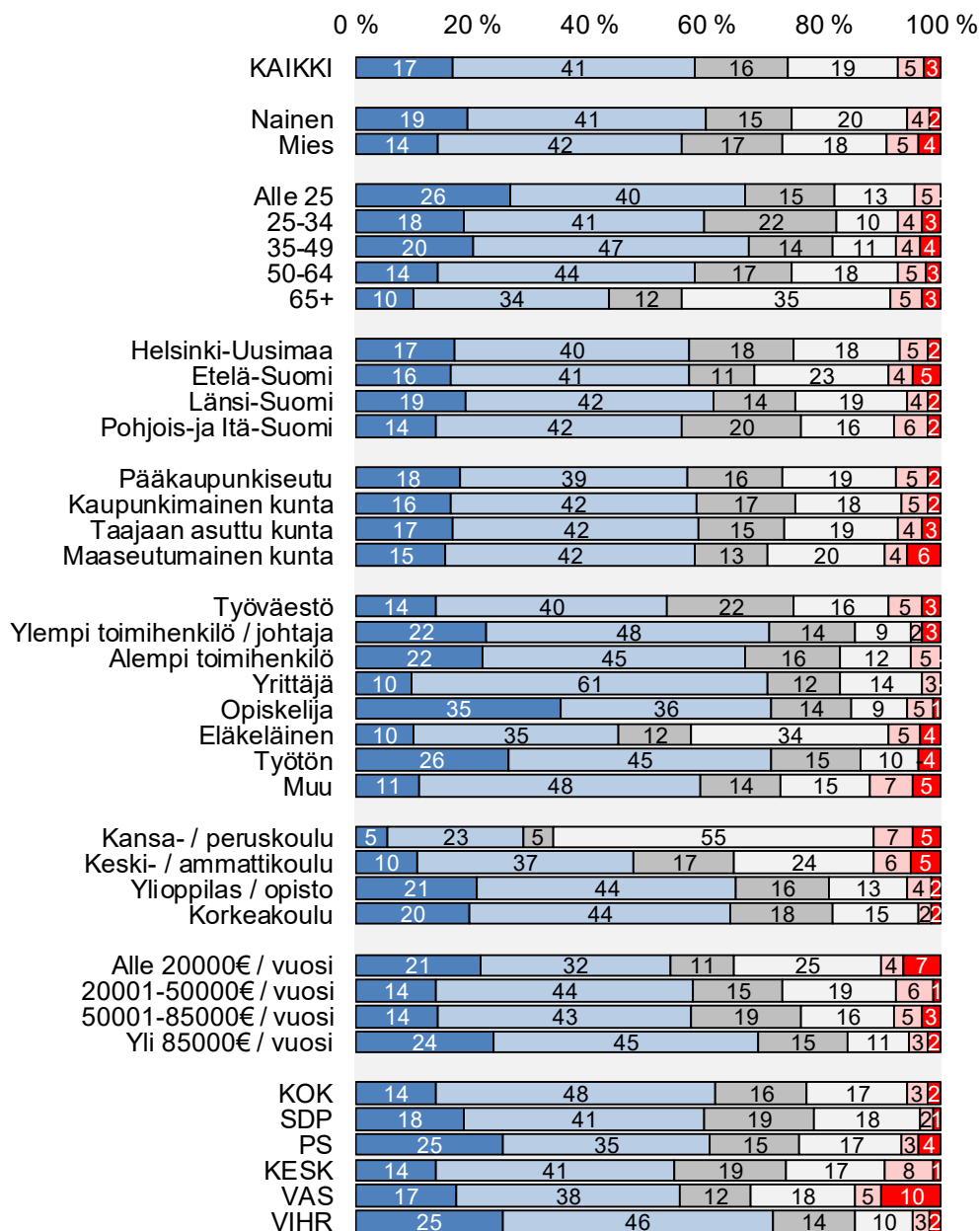
Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
henkilökohtainen neuvonta (%), n=1004

■ Erittäin hyvä ■ Melko hyvä ■ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

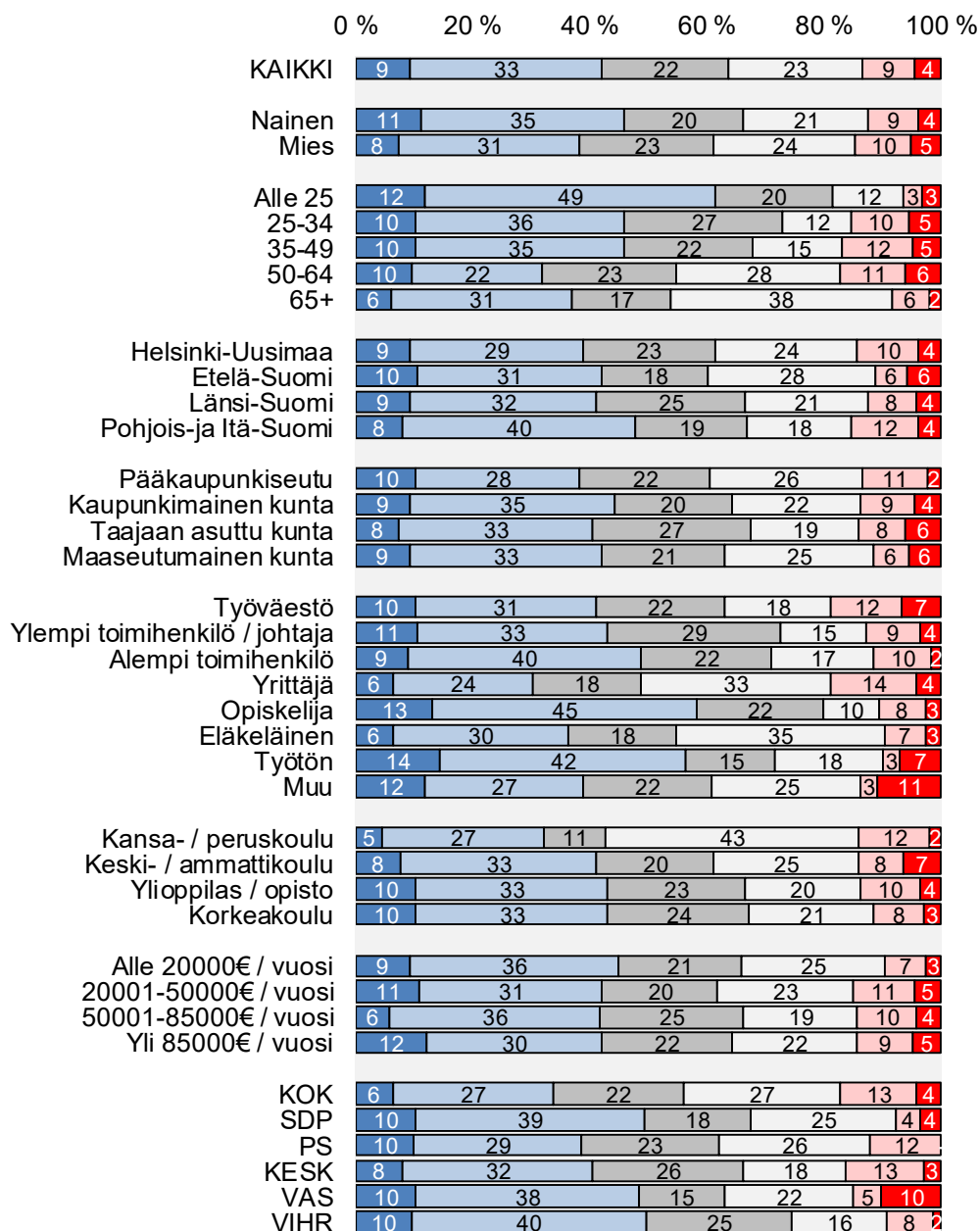
Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
eläketurvasta kertovat verkkosivut/-palvelut (%), n=1004

■ Erittäin hyvä □ Melko hyvä □ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa □ Melko huono ■ Erittäin huono

Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
koulutus- ja neuvontatilaisuuDET (%), n=1004

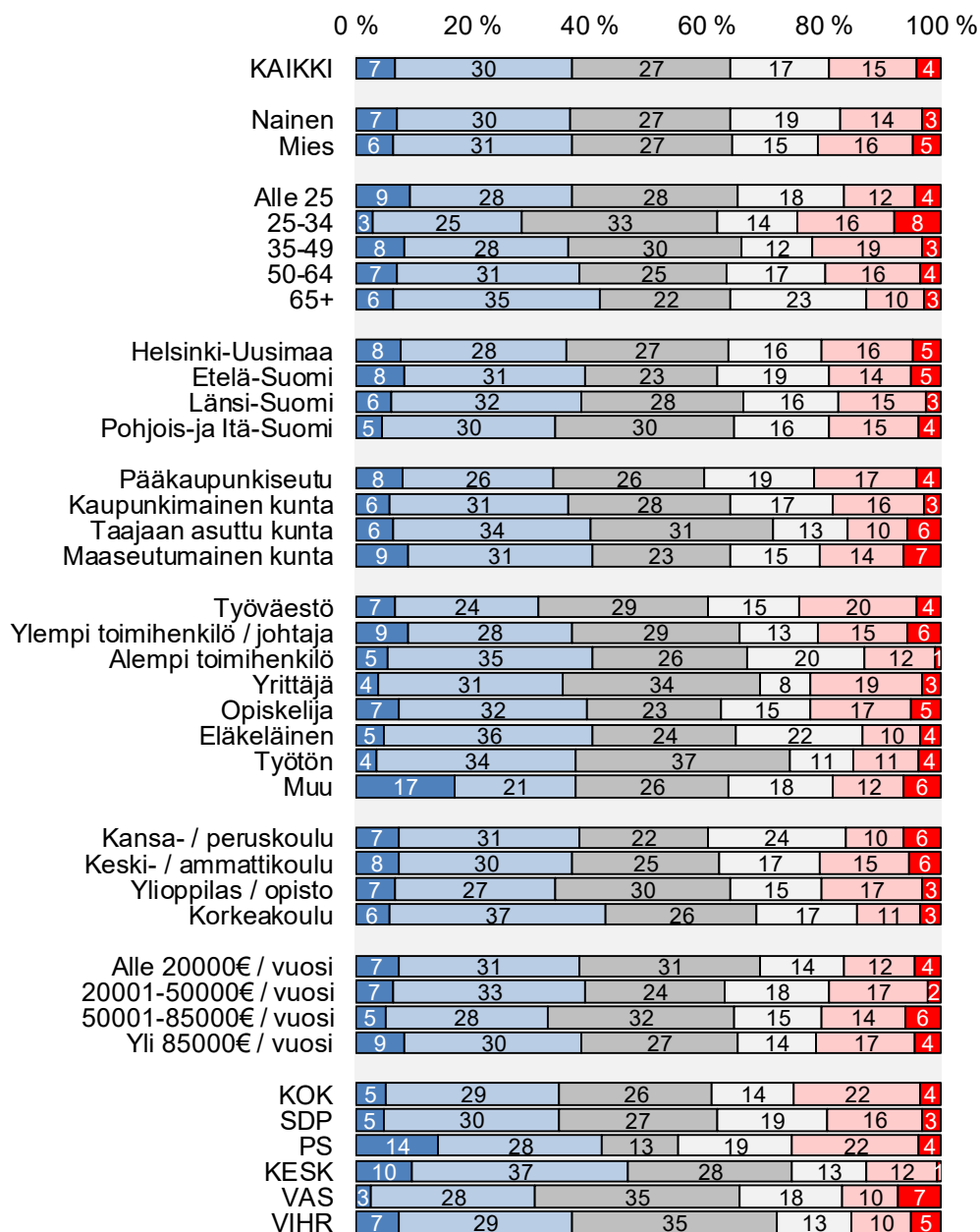
■ Erittäin hyvä □ Melko hyvä □ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:

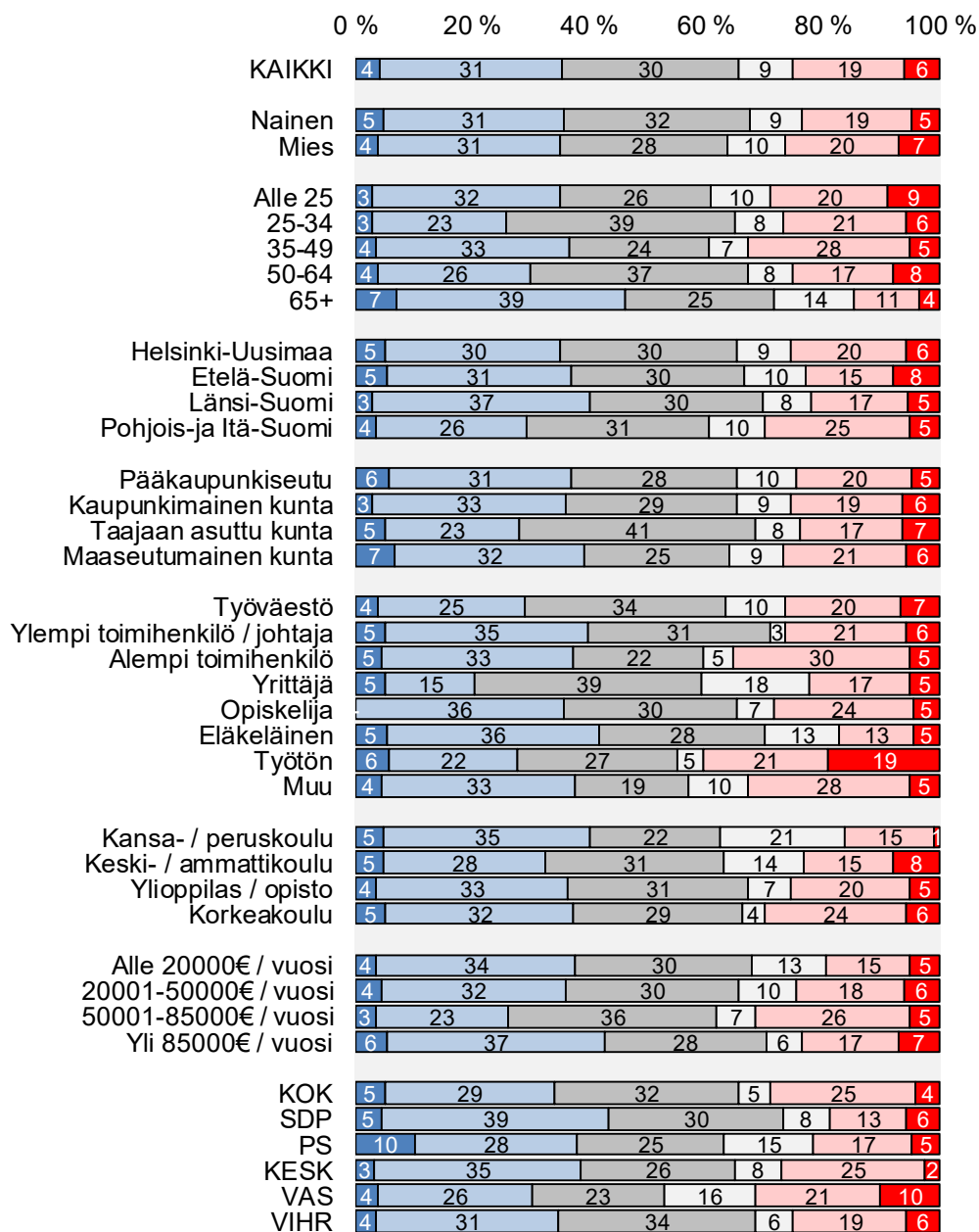
eläke-esitteet (%), n=1004

■ Erittäin hyvä ■ Melko hyvä ■ Ei hyvä eikä huono
 □ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

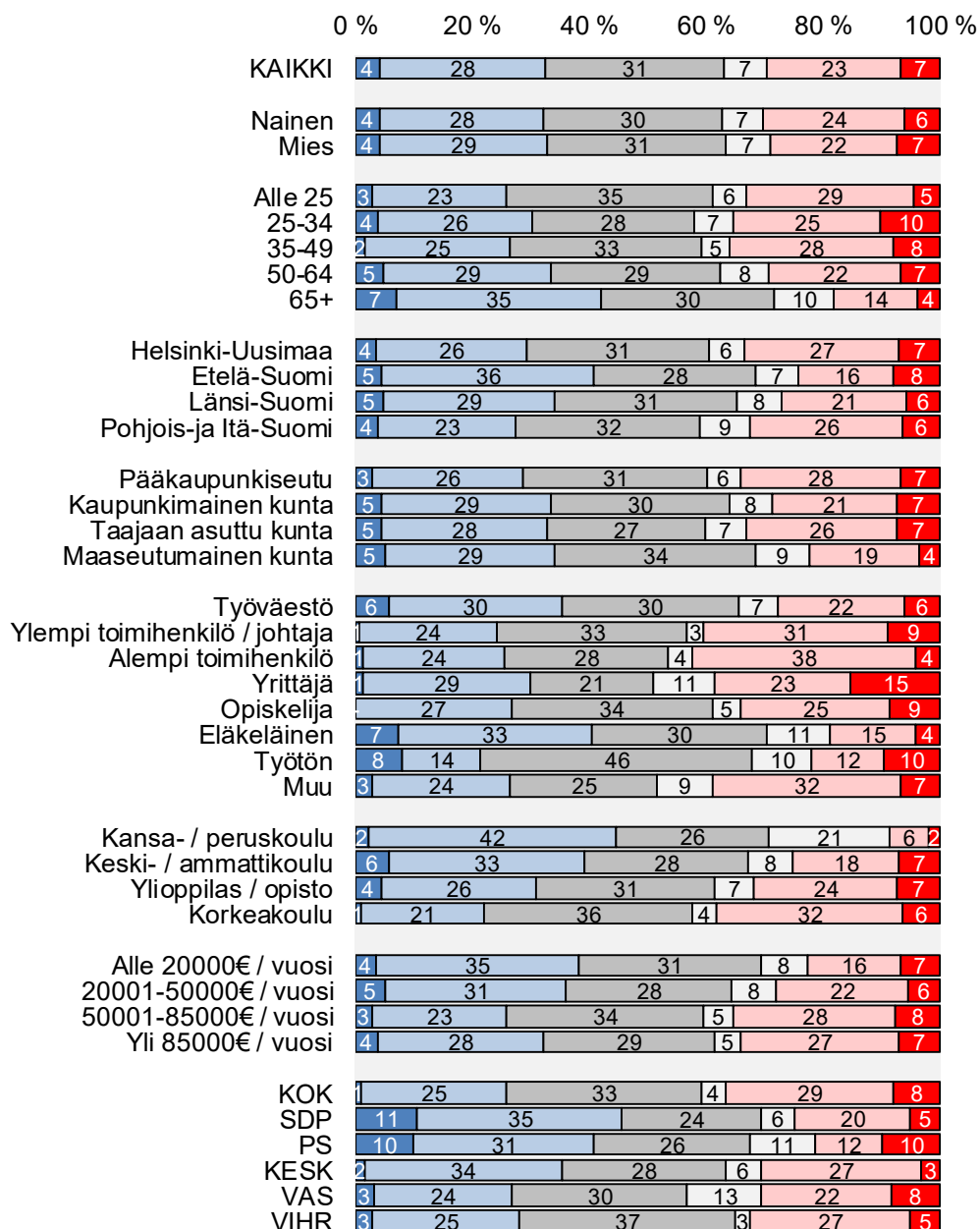
Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
sanoma-tai aikakauslehdet (%), n=1004

■ Erittäin hyvä ■ Melko hyvä ■ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

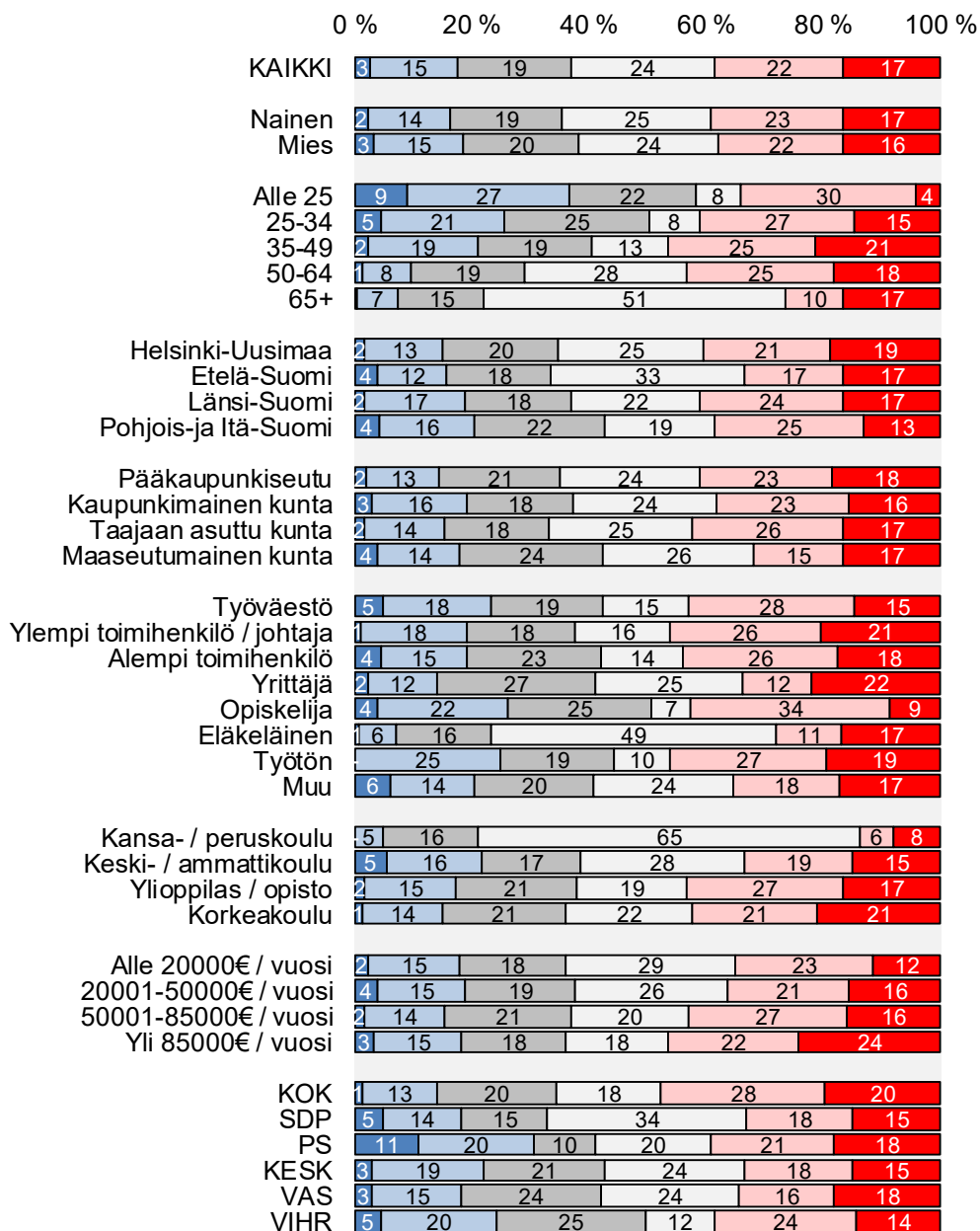
Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
radio tai televisio (%), n=1004

■ Erittäin hyvä ■ Melko hyvä ■ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

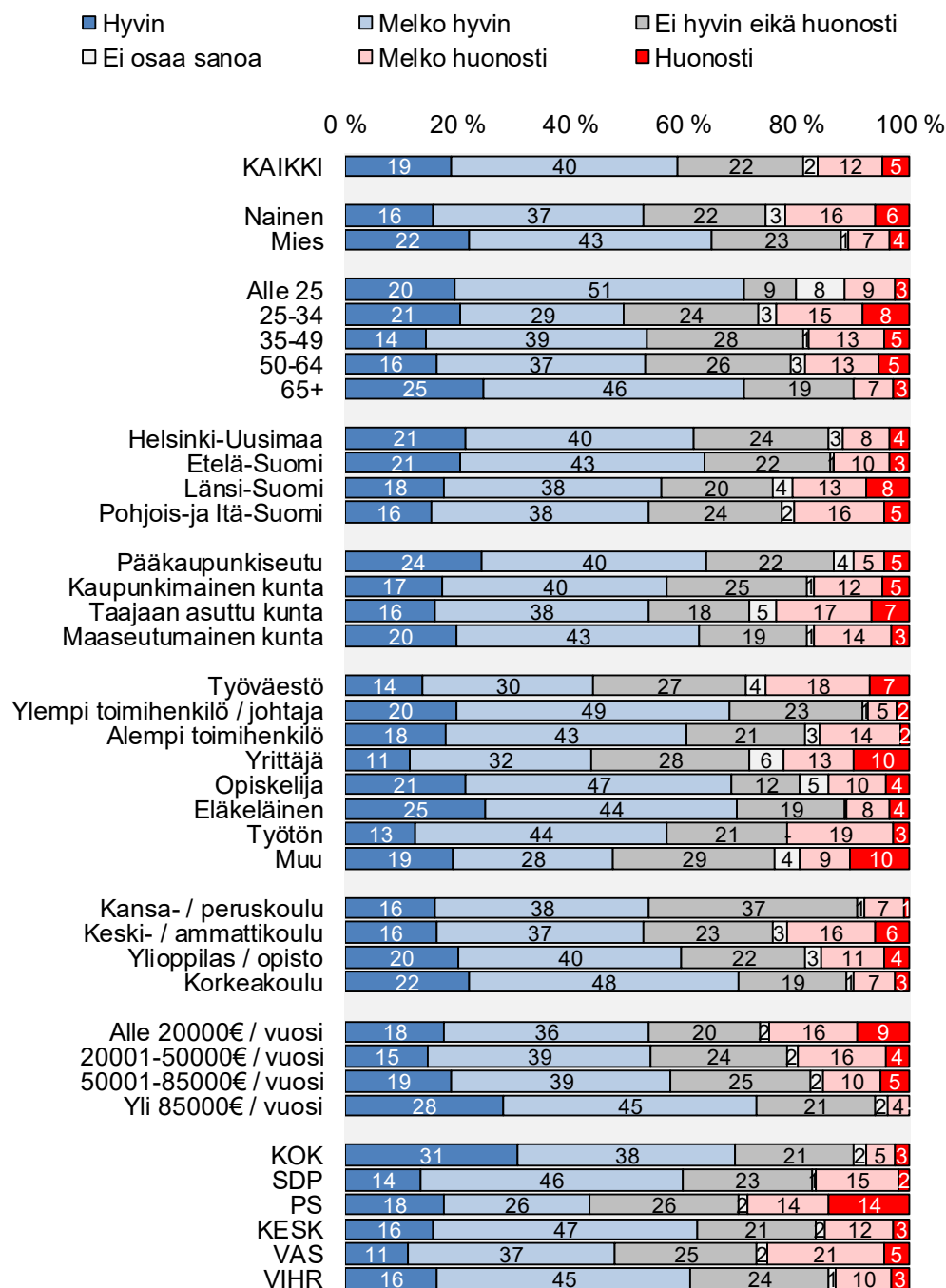

Käsitykset eläketurvaa koskevan tiedon kanavista:
sosiaalinen media (%), n=1004

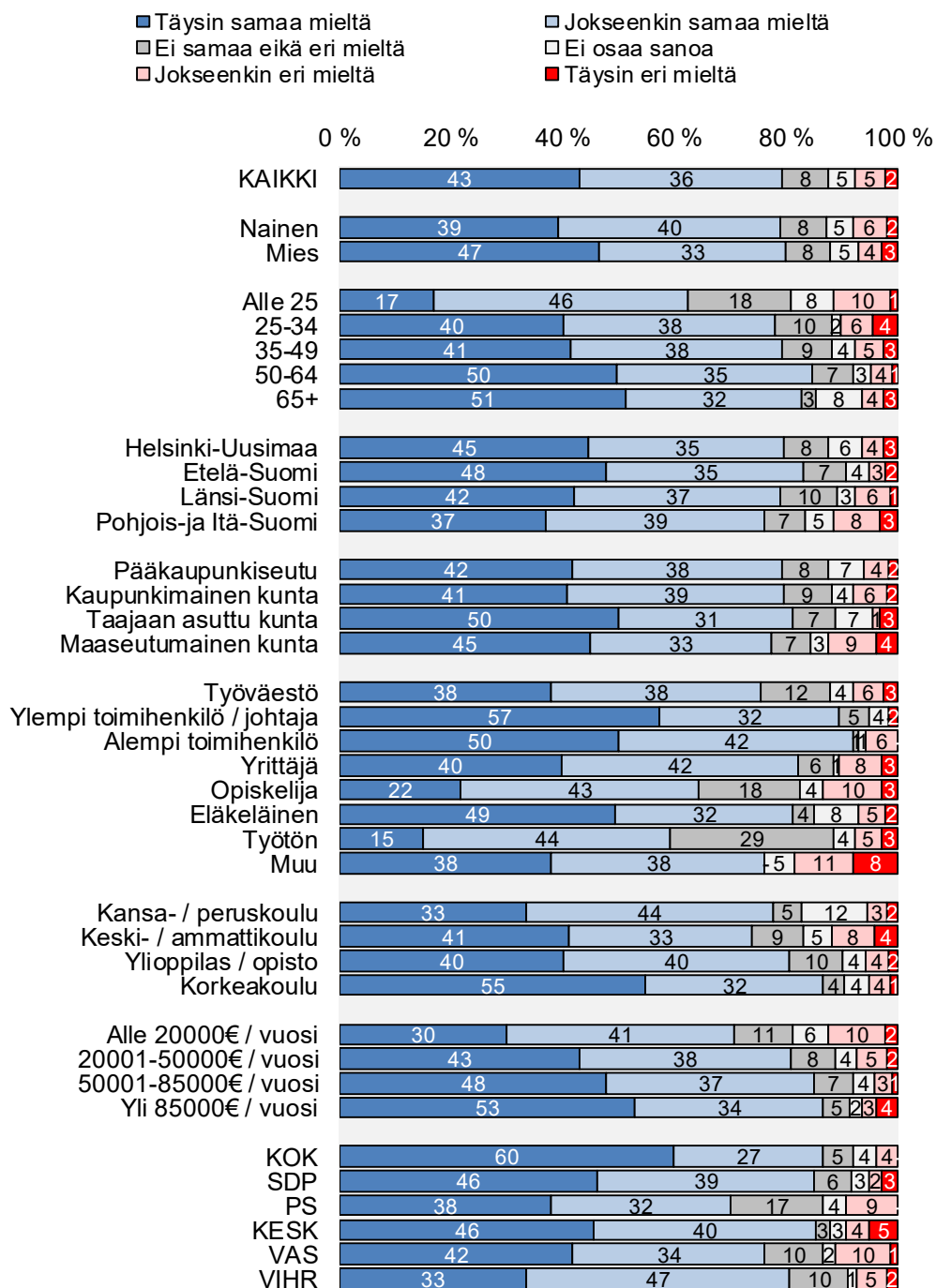
■ Erittäin hyvä ■ Melko hyvä ■ Ei hyvä eikä huono
□ Ei osaa sanoa ■ Melko huono ■ Erittäin huono

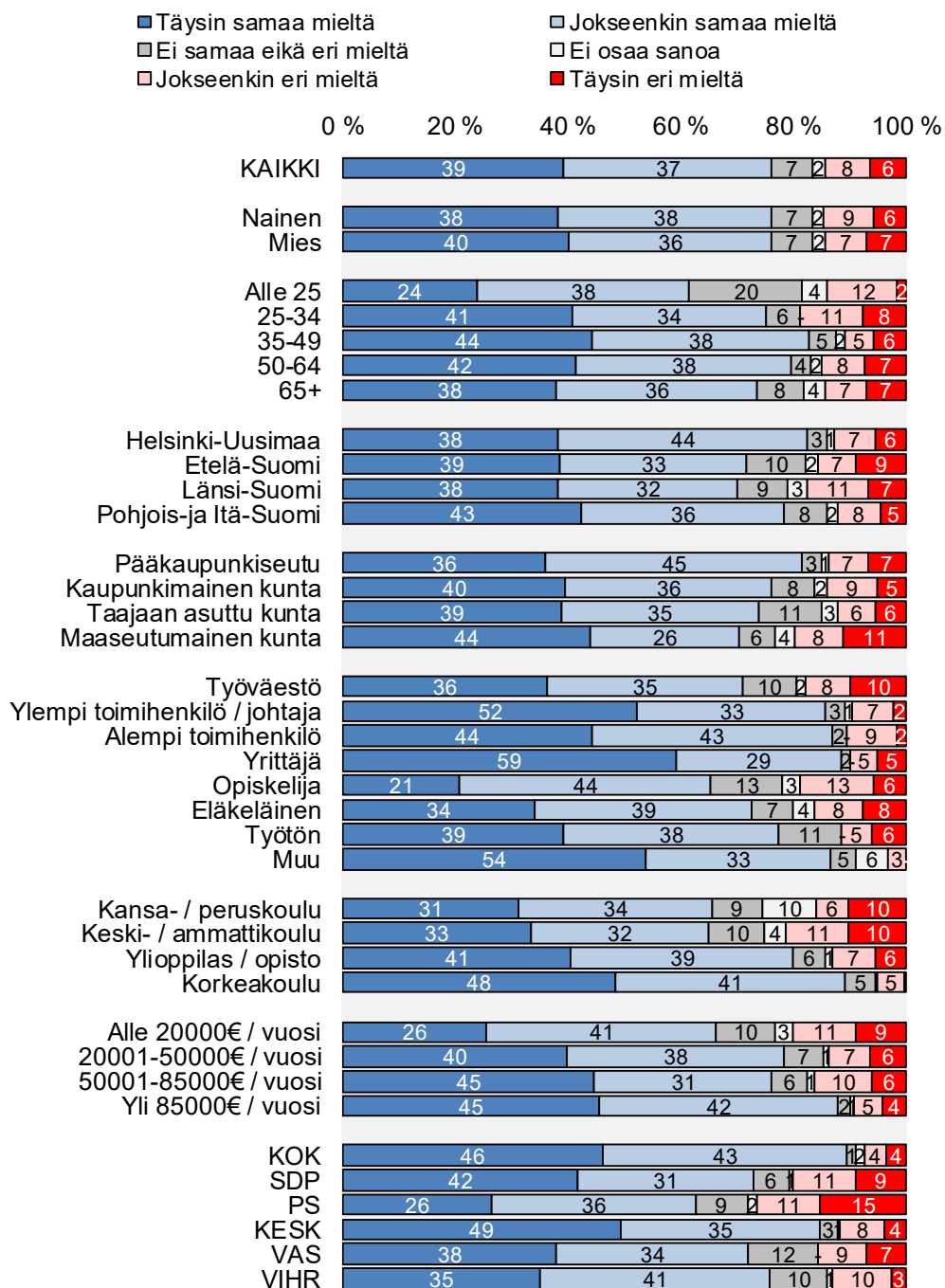
Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana (%), n=1004

"Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella" (%),
n=1004

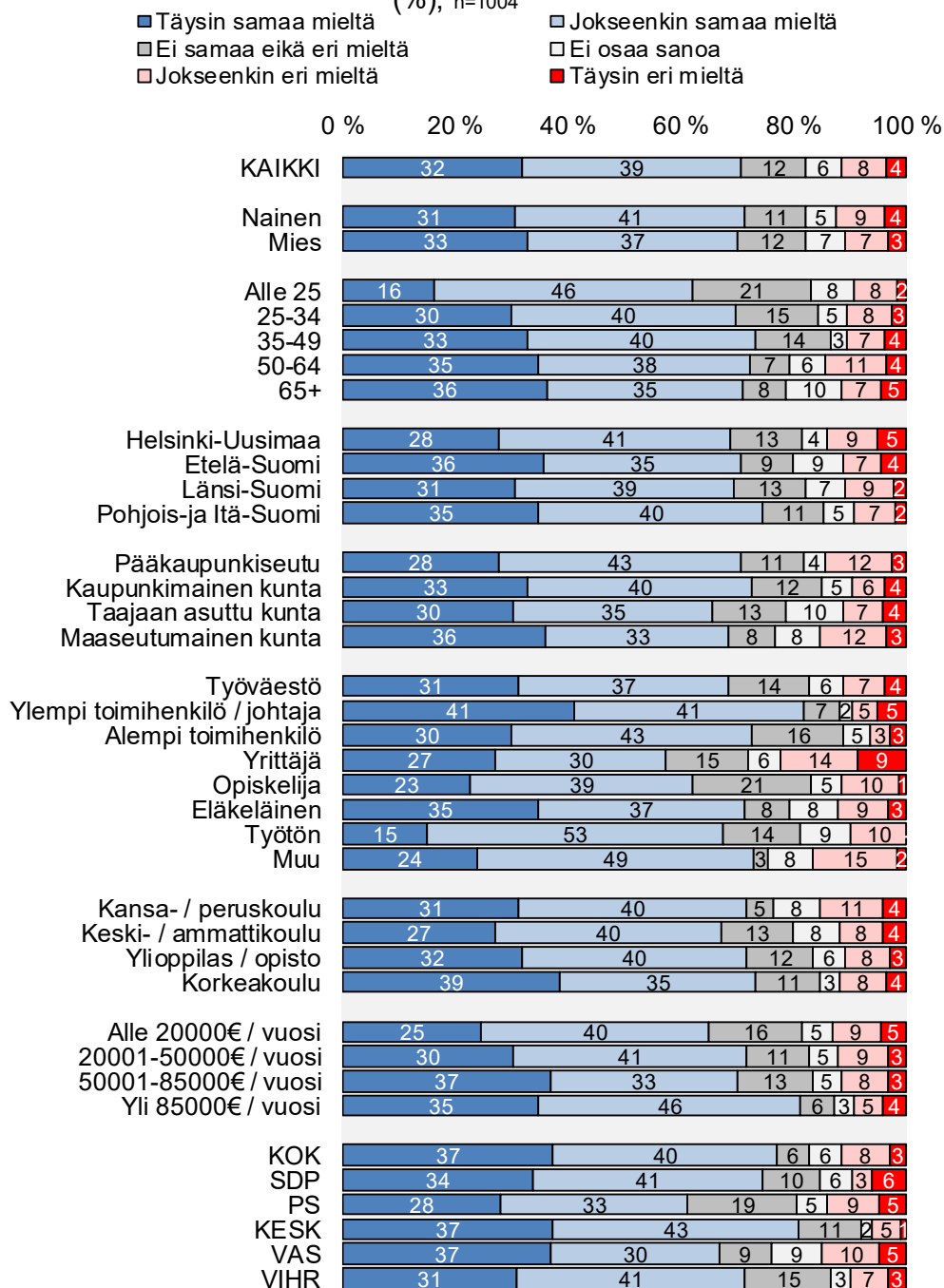

"Jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajan nousee" (%), n=1004

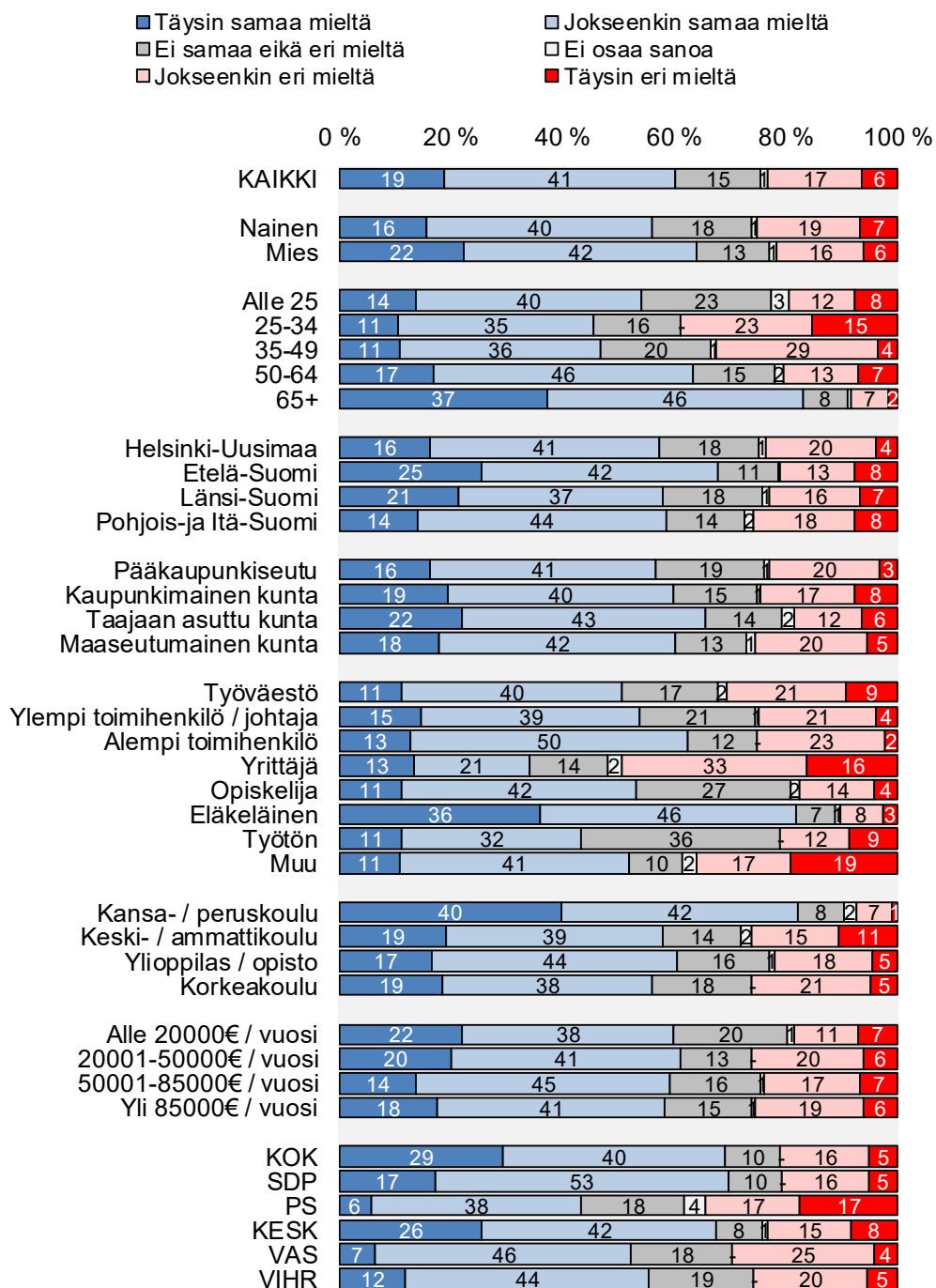

"Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai
työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke"

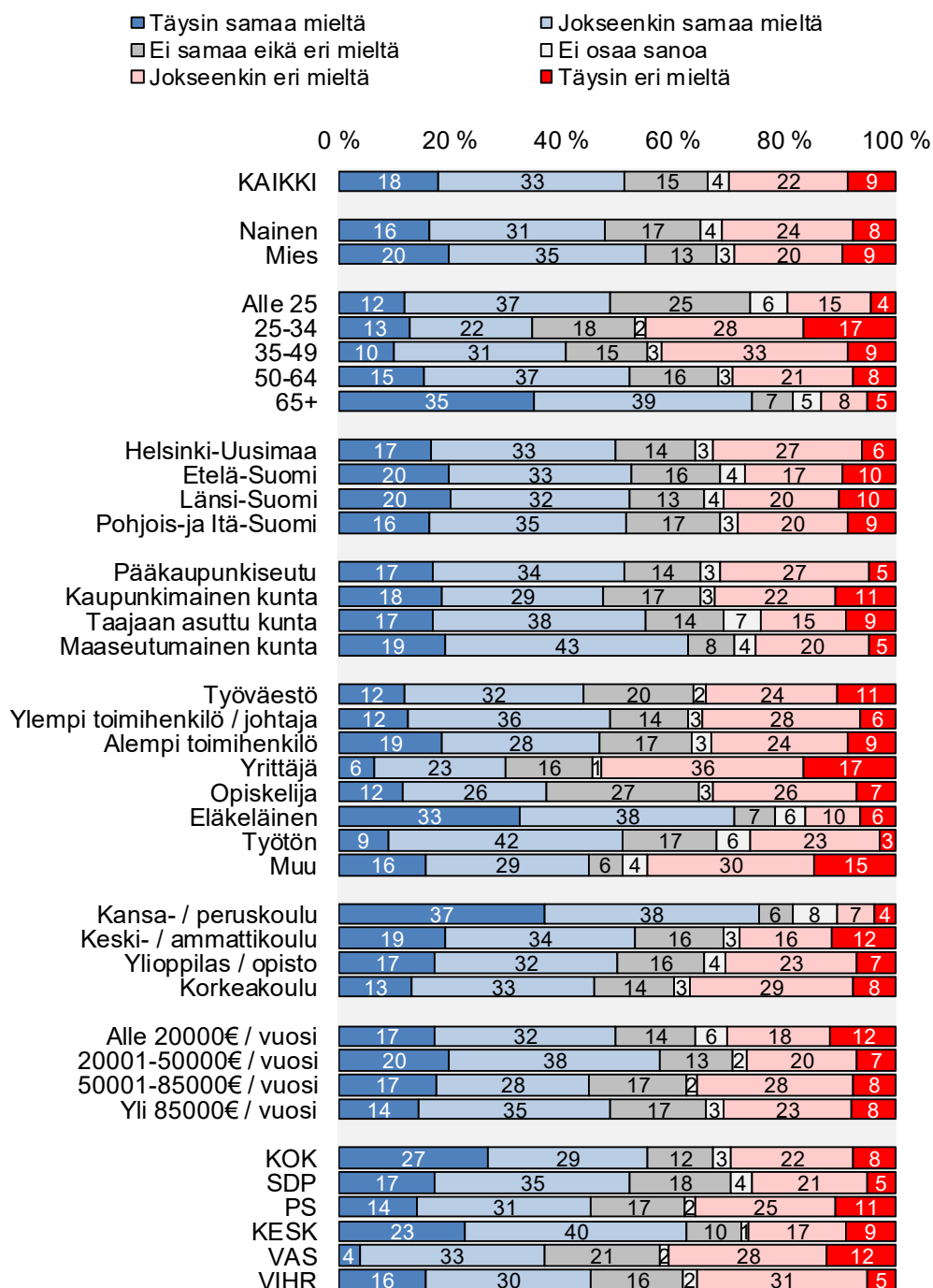
(%), n=1004

"Luotan suomalaisen eläkejärjestelmään" (%), n=1004

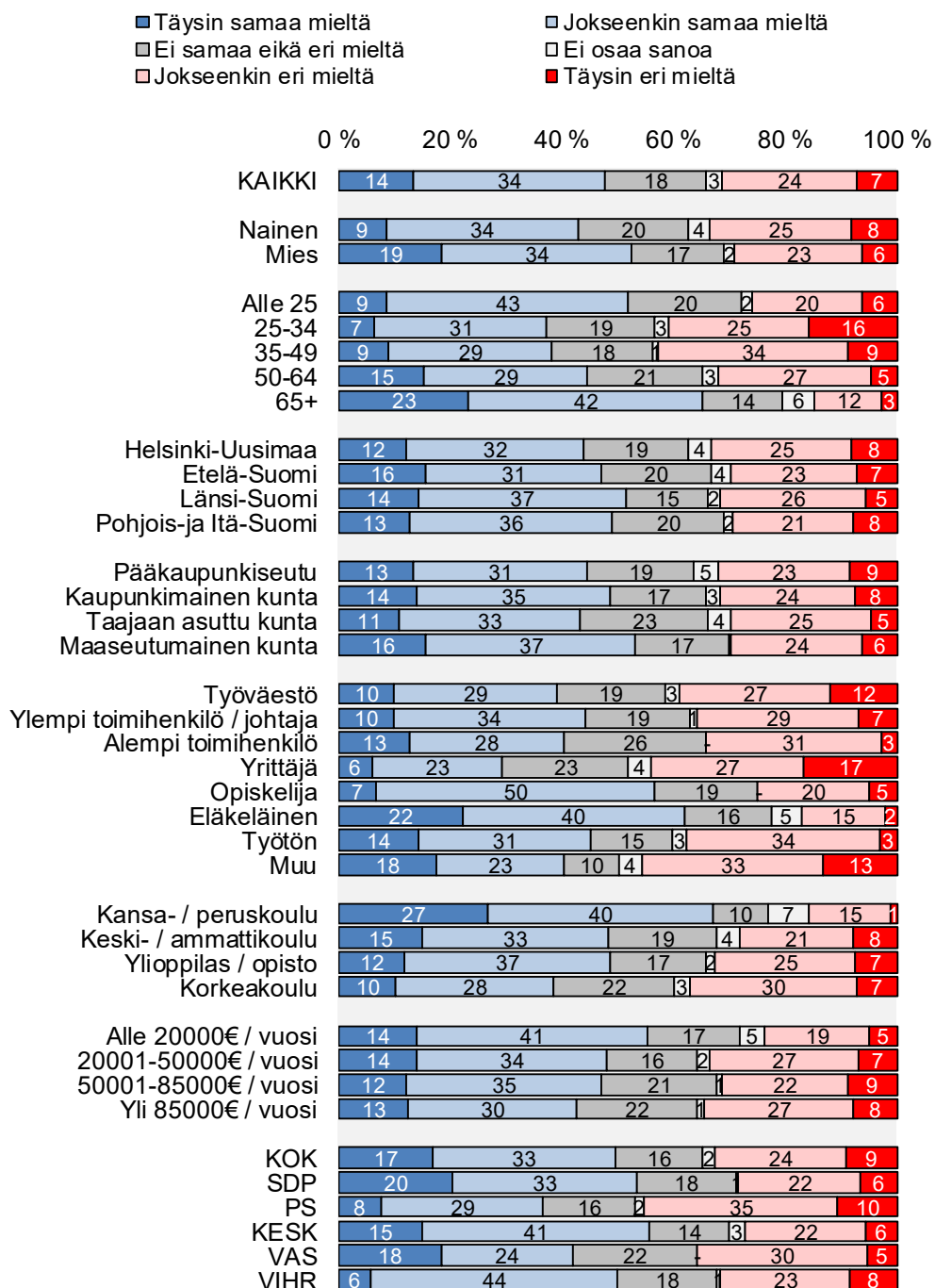

"Jo ansaittu eläke on turvattu" (%), n=1004

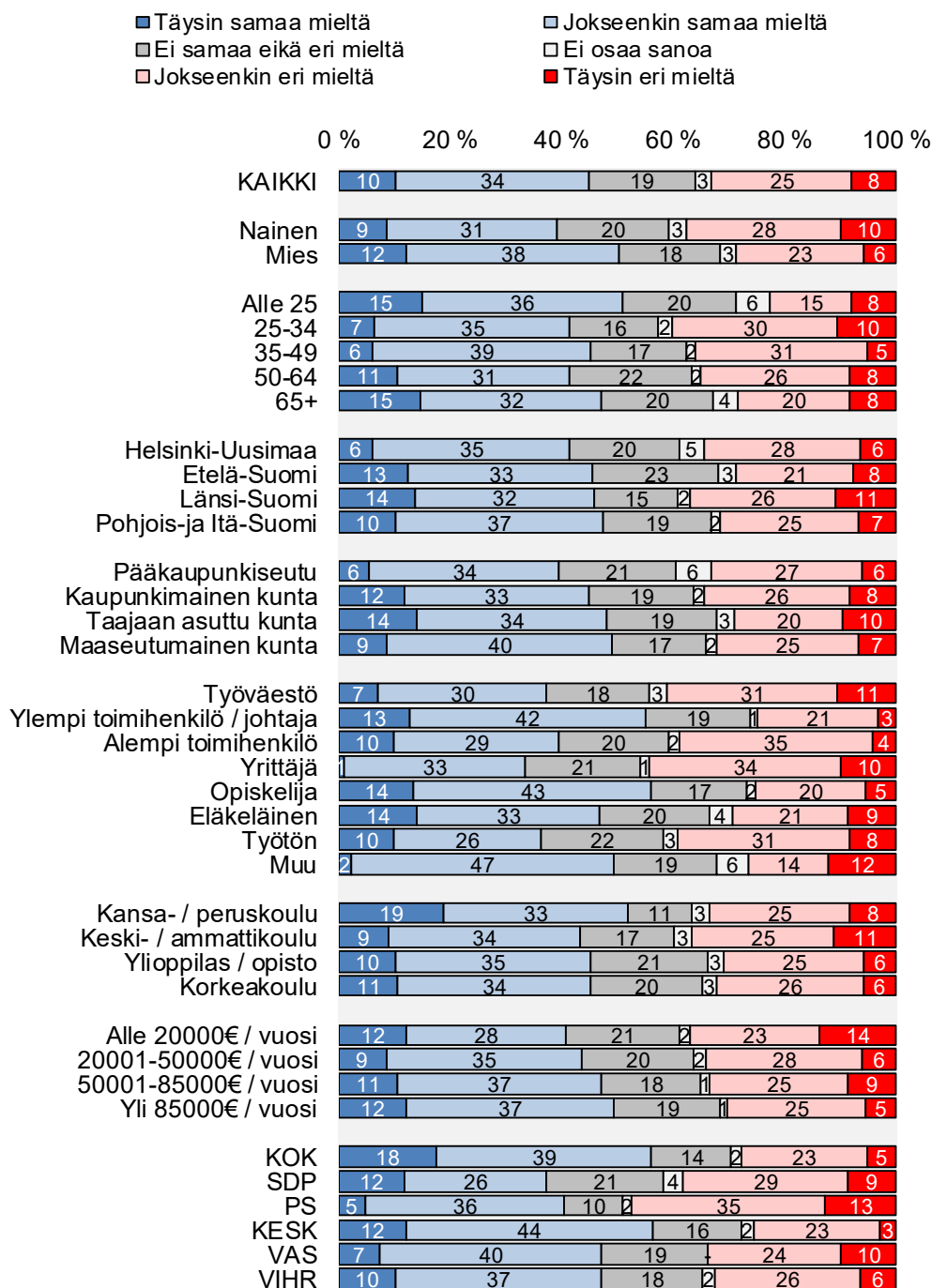

"Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa" (%),

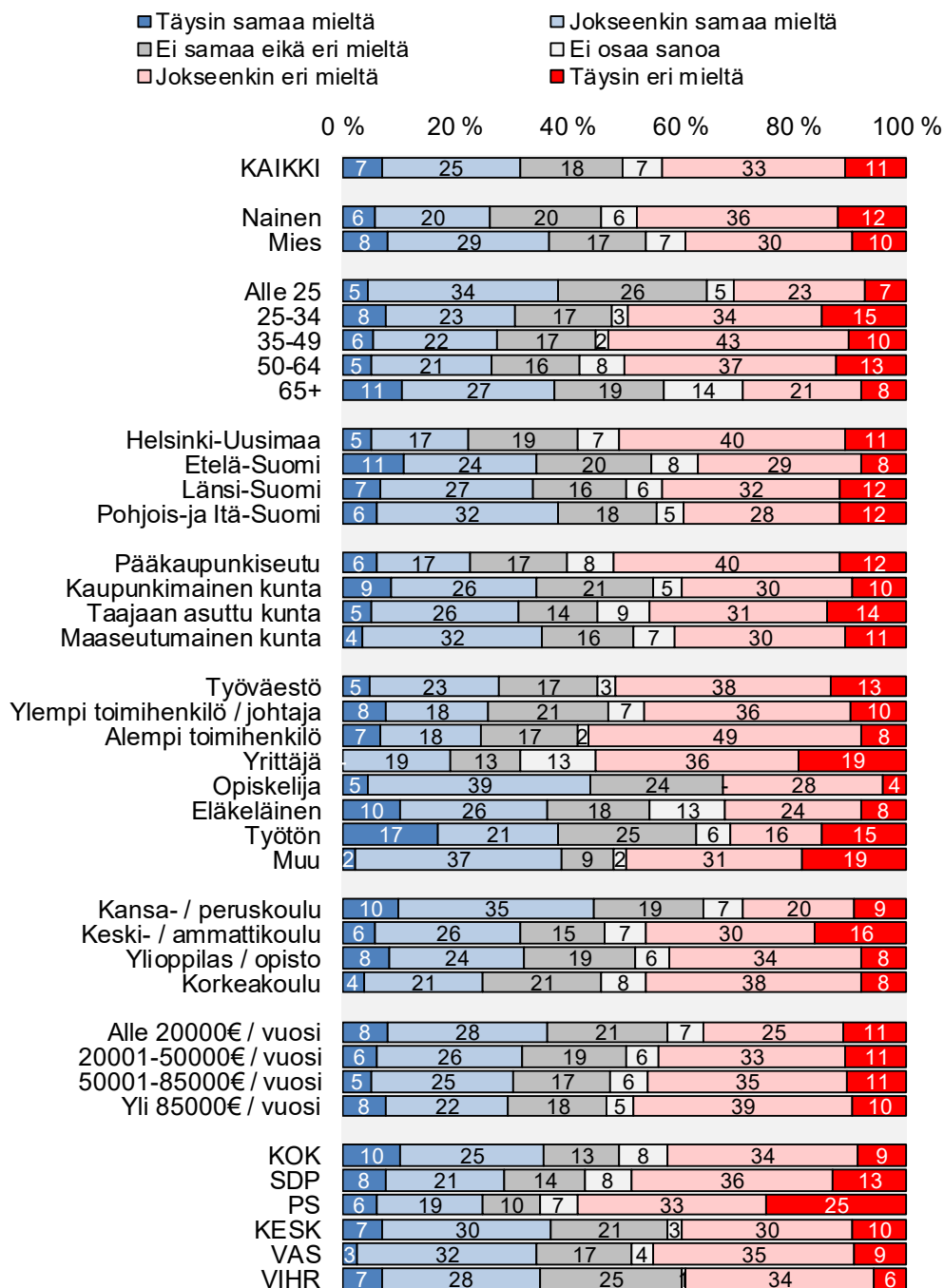
n=1004

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa" (%),
n=1004

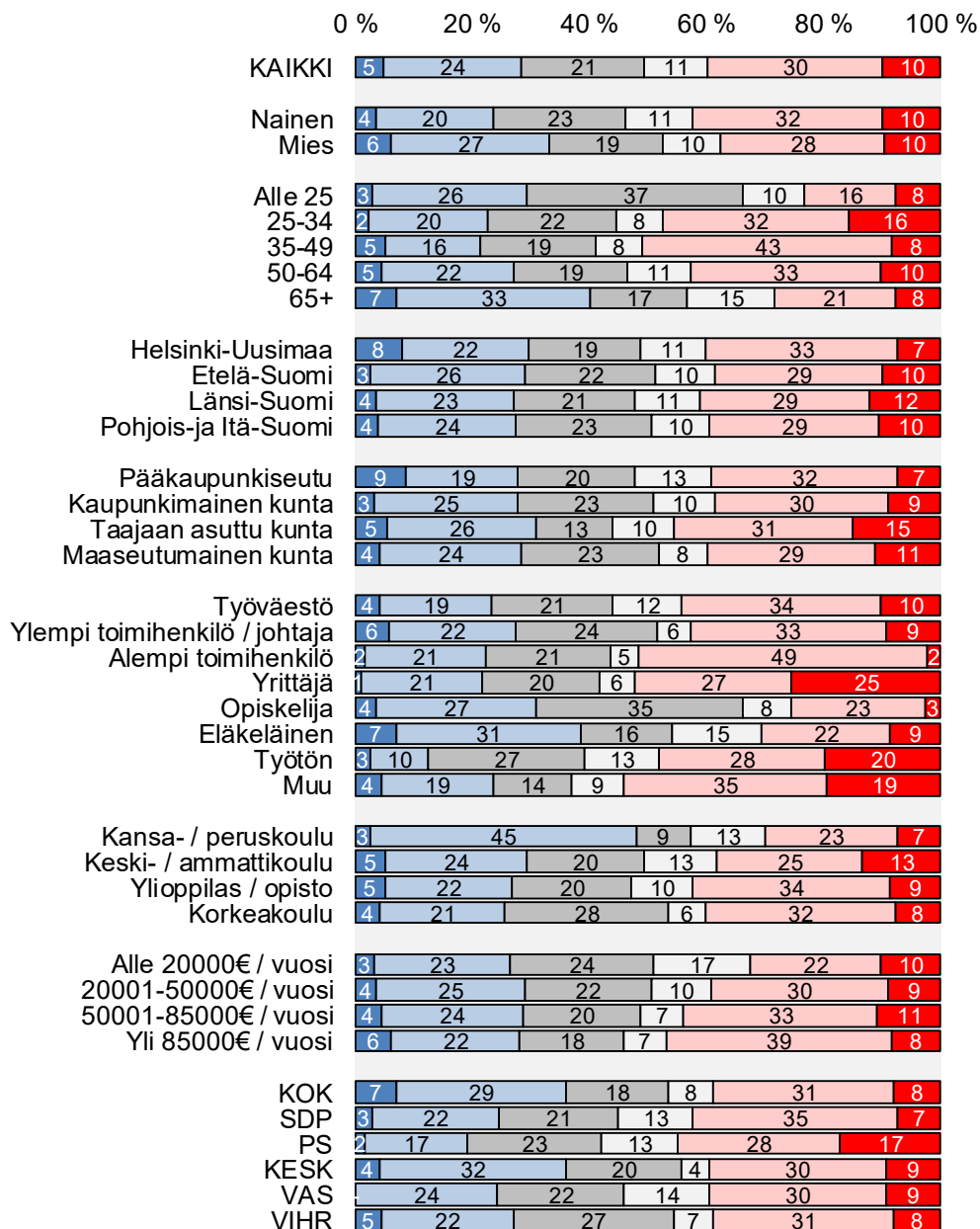

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee
työkyvyttömäksi" (%), n=1004

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee" (%), n=1004

■ Täysin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
 ■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

LOMAKE

Seuraavaksi eläkkeisiin ja eläketurvaan liittyviä kysymyksiä.

Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, takuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.

K1 Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

LUETTELE 1-5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K2 Entä kuinka paljon eläketurva kiinnostaa Teitä?

LUETTELE 1-5

Paljon
Melko paljon
Ei paljon eikä vähän
Melko vähän
Vähän
Ei osaa sanoa

K3 Oletteko saanut riittävästi eläketietoa omiin tarpeisiinne nähden?

Kyllä
Ei
Ei osaa sanoa

K4 Kuinka hyvänä eläketurvaa koskevan tiedon kanavana pidätte seuraavia?

VAIHTOEHDOT	Erittäin hyvä
	Melko hyvä
	Ei hyvä eikä huono
	Melko huono
	Erittäin huono
	Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN ARVIOINTIKOhteita

- Sanoma- tai aikakauslehdet
- Radio tai televisio
- Sosiaalinen media kuten Facebook, Twitter, Youtube yms.
- Eläketurvasta kertovat verkkosivut tai -palvelut
- Eläke-esitteet
- Koulutus- ja neuvontatilaisuudet, esim. työnantajan tai ammattijärjestöjen tilaisuudet tai standit messuilla
- Henkilökohtainen neuvonta kuten työeläkeote tai puhelinpalvelu

K5 Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

LUETTELE 1-5

Hyvin
 Melko hyvin
 Ei hyvin eikä huonosti
 Melko huonosti
 Huonosti
 Ei osaa sanoa

K6 Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

VAIHTOEHDOT	Täysin samaa mieltä
	Jokseenkin samaa mieltä
	Ei samaa eikä eri mieltä
	Jokseenkin eri mieltä
	Täysin eri mieltä
	Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke.
- Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella.
- Jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajakin nousee.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee työkyvyttömäksi.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee.
- Jo ansaittu eläke on turvattu.
- Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa.
- Luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään.